

Statistik - ränteavdrag

1 Inledning

Denna promemoria avser att belysa en del i den utveckling som skett avseende svenska företags ränteintäkter och räntekostnader ur olika aspekter och på olika övergripande nivåer. På samma sätt som all statistik innehåller den osäkerhetsmoment och felkällor i underlaget. De relativt grova måtten är mera till för att visa på tendenser än på exakta belopp. (Beteckningen år avser i promemorian inkomstår/kalenderår).

2. Totala räntenetton

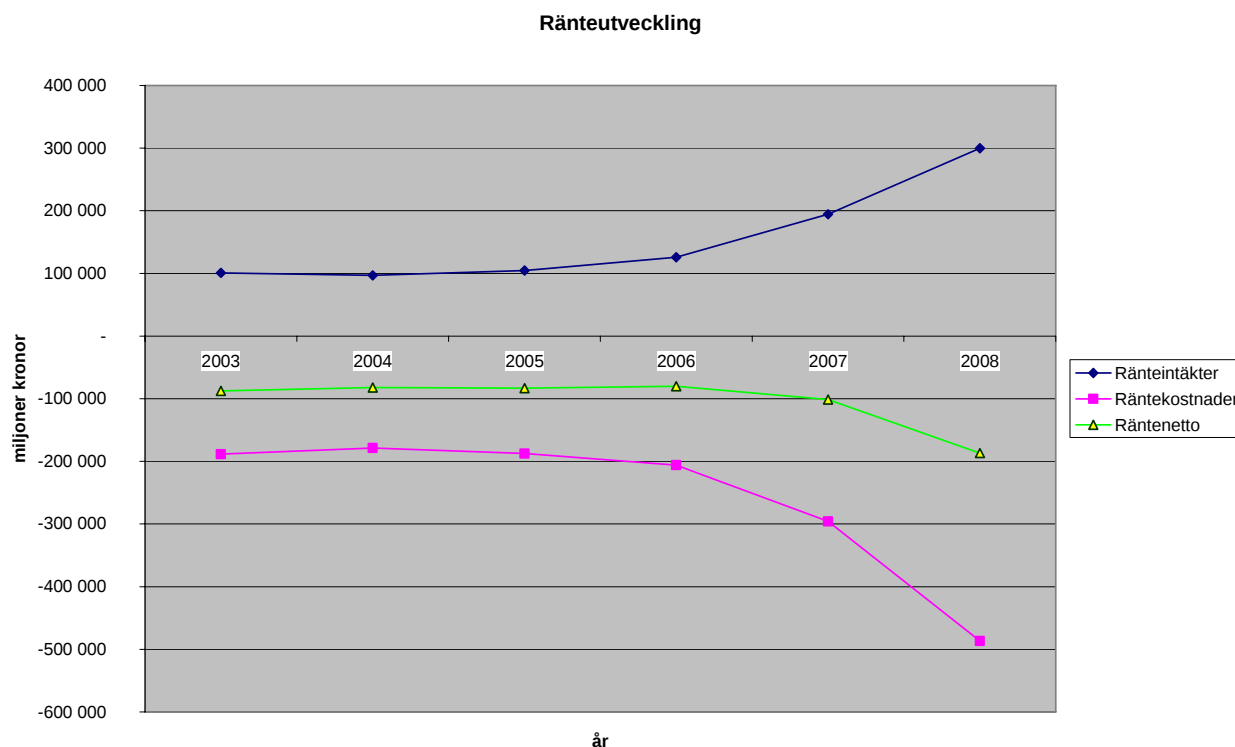
Nedanstående uppgifter avser ränteintäkter och räntekostnader samt räntesaldon¹ avseende svenska aktiebolag. Utsökningar har gjorts i Skatteverkets databaser avseende s.k. standardiserade räkenskapsutdrag (SRU) för alla svenska aktiebolag exklusive banker och andra finansiella företag.²

Följande utveckling har kunnat iakttas för inkomståren 2003 -2008 (i mkr om inte mdkr anges):

År	Ränteintäkter	Räntekostnader	Räntenetto mdkr
2003	100 727	188 327	-88
2004	96 693	178 830	-82
2005	104 572	187 626	-83
2006	125 929	206 103	-80
2007	194 410	295 889	-101
2008	299 799	486 556	-187

¹ Det som anges som ränteintäkter och räntekostnader avseende åren 2007-2008 är inte enbart ränteintäkter och räntekostnader, mer om detta under avsnitt 2.1.

² Bolag som inte redovisat eget kapital på därför avsedd kod har exkluderats.

Diagram 1. Ränteutveckling inkomståren 2003-2008

Det totala räntenettet har som framgår av diagrammet (och även åren före detta) varit relativt konstant fram till år 2007 då det sker en kraftig ökning av såväl den totala omfattningen av ränteströmmarna som det negativa räntenettet.³

2.1 Förändrad redovisning och finanskrisens påverkan på beloppen

Inledning

Det bör observeras att en skillnad i underlaget finns avseende inkomståren 2007 och 2008. Bas-kontoplanen har ändrats och därpå följande ändringar av SRU har inneburit att valutakursdifferenser ingår i beloppen avseende ränteintäkter respektive räntekostnader. Som jämförelse kan nämnas att vid 2007 års taxering var de totala valutakursvinsterna ca 7 mdr kr större än förlusterna och vid taxeringsår 2006 var valutakursvinsterna ca 7 mdr kr mindre än förlusterna. Under 2007 har inga väsentliga faktorer tillkommit som kan förklara den ovanstående utvecklingen. Under 2008 års senare del har dock ekonomin drabbats av en global finanskris som eventuellt kan ha haft en betydande inverkan. Det finns därför anledning att inledningsvis något fördjupa sig i detta.

³ Det som anges vara utvecklingen för respektive kalenderår är rätteligen uppgifter hämtade från efterföljande taxeringsår, varför det kan vara smärre avvikelser med hänsyn till att vissa företag har brutet räkenskapsår.

Valutapåverkan

Det finns flera olika valutaindex som kan återfinnas bl.a. på Riksbankens hemsida. Bland annat det s.k. TCW-indexet (Total Competitiveness Weights) som är ett sätt att mäta kronans värde mot en korg av valutor. En ökning av indexet indikerar att kronan försvagats d.v.s. korgen av valutor har blivit dyrare att köpa med svenska kronor. Ändrade handelsmönster påverkar den effektiva kronkursen. Konjunkturinstitutet har därför tagit fram ett mer utvecklat kronindex, KIX, som baseras på valutor från samtliga OECD-länder samt Kina, Indien, Brasilien och Ryssland. Förutom att indexet innehåller fler länder och varor ändras ländernas vikter i indexet över tiden beroende på om handeln med ett visst land ökar eller minskar relativt övriga handelsländer. Indexet beräknas och publiceras av Riksbanken.

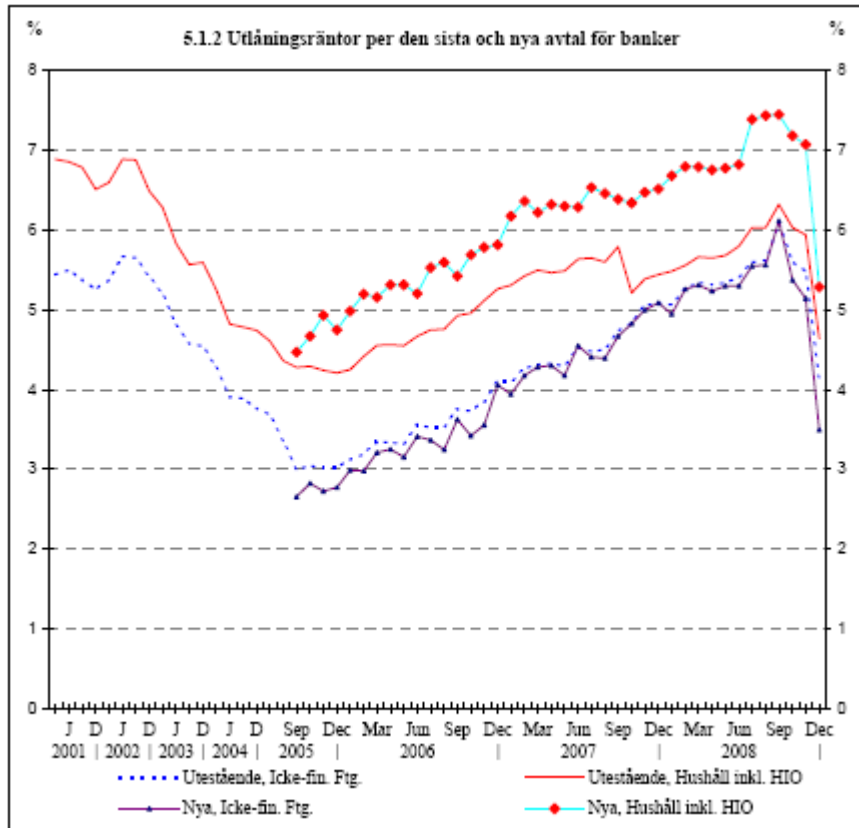
En ökning av indexet innebär att kronan försvagats och att den svenska konkurrenskraften i motsvarande mån förstärkts. Indexet berör således i princip handelsflöden. Det är därför inte säkert att indexet speglar hur företagsförvärv etc. är allokerade. Enligt uppgift från Konjunkturinstitutet torde det trots detta kunna utgöra en grov uppskattning av förändringarna.

Indexet har, uttryckt som årsgenomsnitt, varit relativt oförändrat under kalenderåren 2006, 2007 och 2008. På årsbasis motsvarar det en försvagning av kronan med endast ca 2 % mellan åren 2007 och 2008. Fluktuationerna under 2007 är mycket små. Ser man till de enskilda månaderna under 2008 ligger indexet under jan - september på värde motsvarande årsgenomsnittet. Under oktober till december stiger indexet gradvis. Uttryckt i någon form av "värsta scenario" innebär indexförändringen en kronförsvagning med 12.5 %. Motsvarande beräkning enligt TCW-indexet visar på en kronförsvagning på 13.2 %.

Höjda räntenivåer

En omfattande turbulens uppstod på finansmarknaden under hösten 2008. Frågan är hur mycket av ökningarna av räntekostnaderna och det negativa räntenettet som kan förklaras med att räntan helt enkelt stigit.

Följande diagram kan tjäna som ledning för den bedömningen:

Diagram 2. Monetära finansinstituts utlåningsräntor⁴

Det som är av intresse i diagrammet är räntenivåerna avseende icke-finansiella företag. Räntenivåerna bottnar i slutet av 2005. Grovt uttryckt stiger räntan under 2006 med 1 procent. Under 2007 stiger räntan med ytterligare 1 procent. Under 2008 stiger räntan under förstadiet till den akuta finanskrisen för att sedan dramatiskt falla under slutet av året. De högsta räntenoteringarna är från september 2008 med ca 6 % ränta. Som framgår av diagrammet ligger räntan på befintliga och under perioden nytecknade lån mycket nära varandra. Det är synbarligen inte räntenivåerna som varit det akuta problemet för företagen under finanskrisens mest intensiva skede utan mera att överhuvudtaget få ny finansiering.

Slutsatser

Inga förklaringar till det ökade negativa räntenettot under inkomstår 2007 finns att söka i valutaindexen. Utifrån dessa grova mått kan inte heller den stora ökningen av det negativa räntenettot under år 2008 förklaras med enbart valutakursdifferenser. I avsnittet nedan redovisas data om holdingbolag. För de 50 holdingbolag med största ränteavdrag år 2007 har en genomgång skett av faktiska valutakursdifferenser. Valutakursförlusterna utgör ca 12 % av det negativa räntenettot under inkomstår 2008. Alltså i stort sett exakt motsvarande de index som redovisats ovan. För inkomstår 2007 är det istället fråga om valutakursvinster med ca 9 %. Slutsatsen är att valutakursförändringar endast kan förklara en mindre del av ökningen av det negativa räntenettot under år 2008 och ingen del av ökningen under år 2007.

⁴ Finansmarknadsstatistik december 2008, Riksbanken

Det har under år 2008 skett en höjning av finansieringskostnaderna på grund av att finanskrisen lett till en allmän höjning av räntenivån samt att enskilda företag drabbats av sämre rating. Den fördyrade finansieringen har givetvis påverkat ränteavdragets storlek men sammantaget är ändå slutsatsen att effekter av finanskrisen på finansieringskostnaderna endast kan förklara delar av ökningen av räntekostnaderna och det negativa räntenettet.

3. Fördjupning i statistiken

3.1 Inledning

De belopp som redovisas ovan utgör totala belopp utan uppdelning på om det är koncernintern eller koncernextern finansiering eller om det är gränsöverskridande eller rent inhemska förhållanden. Siffrorna säger därför inte så mycket mer än att det negativa räntenettet ökat.

I avsikt att få mer information har uppgifter inhämtats från Statistiska Centralbyrån (SCB). Vidare har holdingbolag specialstuderats, se avsnitt 4.

3.2 Intern eller extern finansiering

SCB upprättar företagsstatistik som när det gäller räntor bygger på SRU. De har också gjort vidarebearbetningar genom uppskattningar och inhämtning av uppgifter via årsredovisningar etc. och gjort bedömningar av vad som avser koncerninterna transaktioner och vad som avser övriga. På grund av de ovan nämnda ändringarna i Baskonto-planen har SCB ansett att möjligheterna att göra dylika beräkningar upphört år 2006.

Under åren 2003 – 2006 har koncernintern upplåning, enligt SCB:s beräkningar, stått för ca 11 %, 22 %, 13 % samt 21 % av det totala negativa räntenettet.

SCB:s beräkningar utvisar varje år ett något högre negativt räntenetto än Skatteverkets egna belopp trots att de utgår från samma underlag. Troligen har de en något annorlunda bas för vilka företag som ingår. Ur aspekten vad som är koncerninternt respektive externt kan det bedömas sakna betydelse.

3.3 Gränsöverskridande koncerninterna fordringar och skulder

SCB gör årligen en undersökning i syfte att mäta värdet på direktinvesteringstillgångar, såväl svenskägda i utlandet som utlandsägda i Sverige samt den avkastning som dessa genererar (senaste rapport Direktinvesteringar tillgångar och avkastning 2007).

Definition m.m.

En direktinvestering uppstår när någon, vanligtvis ett företag, direkt eller indirekt äger 10 procent eller mer i ett företag eller kommersiell fastighet belägen i ett annat land. Den absoluta merparten av ägandet består av företag som äger andra företag på så sätt att de anses tillhöra en koncern.

SCB definierar ägandet utifrån nästa led. Om ett svenskt bolag ägs t.ex. från Danmark så är t.ex. ett tillskott från detta bolag en utländsk direktinvestering från Danmark. Om det över det danska bolaget finns en kedja av direktägande från exempelvis Tyskland och över detta från

Luxemburg så är det fortfarande en dansk direktinvestering och alla tillskott, lån eller liknande som sker från bolag i ägarkedjan (inkl systerbolag) kommer att betraktas som utländska direktinvesteringar.

SCB:s undersökning avser att mäta även det indirekta ägandet inom koncerner. Exempelvis ska ett utländskt dotterbolags intresse- och dotterbolag ingå i rapporterade siffror över direktinvesteringstillgångar i utlandet fördelade per land ända ner till en tioprocentig ägarandel. För utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige avser rapporterade siffror hela den svenska koncernen. Utlandsägda svenska företag som har dotterbolag i utlandet har svarat på två enkäter, en enkät gällande utländskt ägande i Sverige och en gällande bolagets ägande i utlandet. Det innebär att deras utländska tillgångar även ingår i det konsoliderade tillgångsvärde som redovisas som utländsk direktinvestering i Sverige.

Den mest frekventa direktinvesteringen torde vara ett uppköp av ett bolag. De direktinvesteringstillgångar som mäts i undersökningen består av totalt eget kapital, finansiella fordringar och skulder inom ett direktinvesteringsförhållande, samt direktägda kommersiella fastigheter. Finansiella fordringar och skulder inkluderar värdepapper såsom lån, förlagslån, obligationer och andra penningmarknadspapper, depositioner, medel på koncernkonton m.m. Reala investeringar i anläggningar eller maskiner ingår ej. Bland direktinvesteringarna ingår även s.k. återinvesteringar. Detta är den del av företagets resultat som inte delas ut till aktieägare utan behålls i företagen. Debiterad men ej betald ränta ingår dock inte i dessa återinvesteringar

Jämförbarhet mellan åren m.m.

Det bör först observeras att det grundläggande syftet med SCB:s uppgiftsinhämtande gäller förändringar av tillgångar mellan åren för att beräkna betalningsbalansen. Det sker alltså en påverkan av även andra förhållanden än själva investeringen. Ett exempel är de ovan nämnda s.k. återinvesteringarna som sker med betydande belopp.

Det bör också observeras att direktinvesteringar kan variera kraftigt för ett litet land som Sverige. Stora enskilda affärer kan ha stor genomslagskraft på utvecklingen mellan åren. Ytterligare en faktor som påverkar värdeförändringen är utvecklingen av kronkursen.

Statistiskt underlag

SCB:s undersökning görs i form av enkäter med uppföljande kontrollfrågor. Urvalet sker inom en grupp på ca 4000 svenska koncerner och ca 6000 utländska koncerner. Ur detta görs ett urval på ca 1000 företag inom varje grupp som tillfrågas. Svarsfrekvensen är ca 90 % i vardera gruppen.

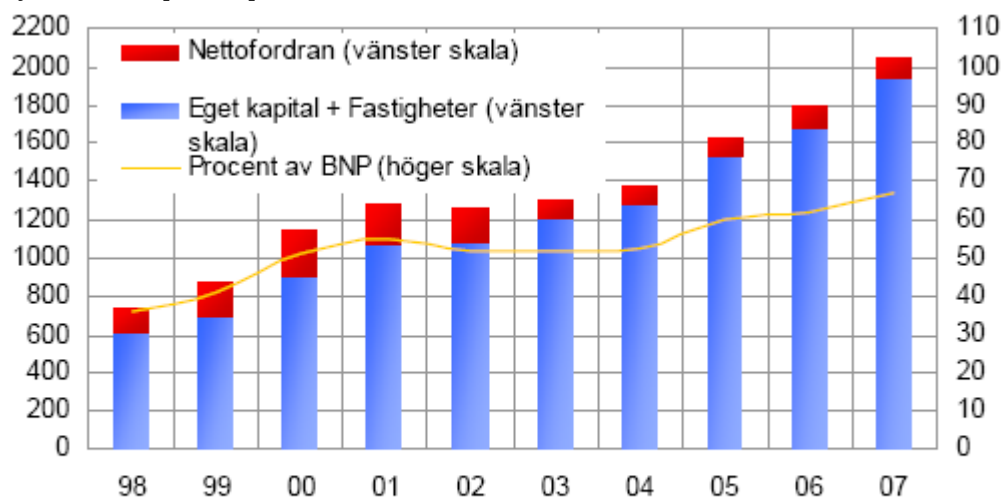
Direktinvesteringar; aggregerade siffror

Direktinvesteringstillgångarna under åren 1998 – 2007 illustreras med följande diagram:⁵

⁵ Statistiken omfattar även finansiella företag. Dessa företag har mycket begränsade direktinvesteringar och följer i stort samma mönster som de icke-finansiella företagen.

Diagram 3. Svenska direktinvesteringar i utlandet 1998 - 2007

Miljarder Skr respektive procent

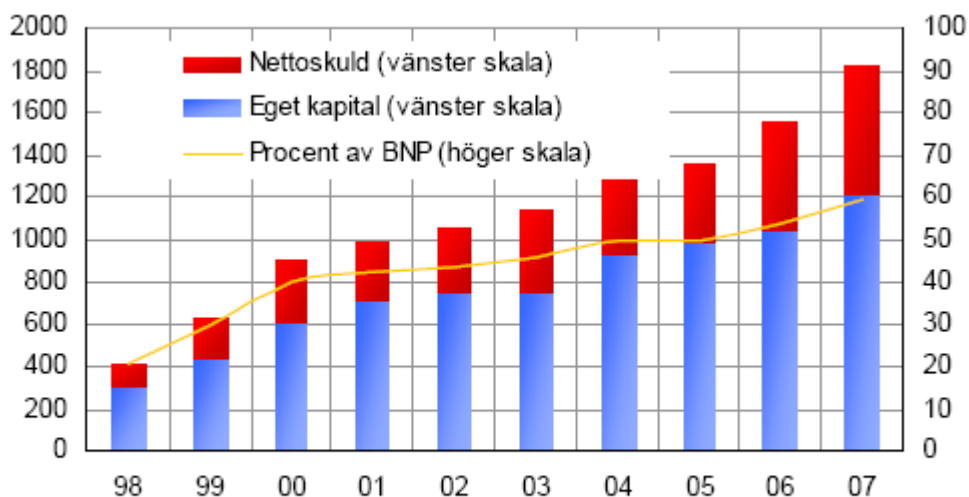

Anm. Nettofordran definieras som finansiell fordran (kort- och långfristig) på utländska direktinvesteringsföretag minus motsvarande skulder.

Det kan noteras att värdena avseende fastigheter utgör en försumbar del av totalvärdena och att de inte varierar särskilt mycket mellan åren.

Diagram 4. Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige 1998 - 2007

Miljarder Skr respektive procent

Anm. Nettoskuld definieras som finansiell skuld (kort- och långfristig) till utländsk direktinvesteringskoncern minus motsvarande fordringar.

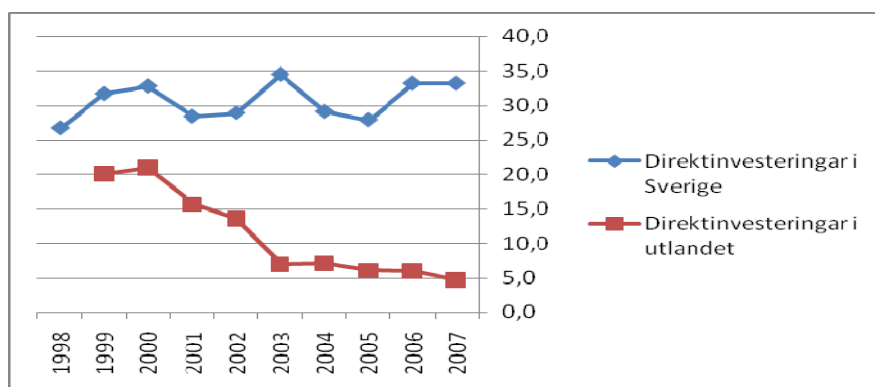
Skatteverket har ställt specifika frågor till SCB med utgångspunkt från ovanstående statistik. SCB har sammanställt följande diagram för att belysa utvecklingen. Diagrammet visar nettotillgångar i form av direktinvesteringslån i relation (%) till totala direktinvesteringstillgångar.

Diagram 5

Nettotillgångar⁶ i form av direktinvesteringslån i relation (%) till totala direktinvesteringstillgångar

	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	
IN i Sverige	33,2	33,2	27,9	29,1	34,5	28,9	28,4	32,8	31,7	26,7	%
UT ur Sverige	4,69	6,03	6,12	7,11	6,95	13,6	15,7	21	20,1	16,5	%

Dessa procenttal visas grafiskt i nedanstående diagram:

SCB har även gjort ett särskilt statistikuttag avseende de räntedebiteringar som uppstår som ett resultat av direktinvesteringarna. Det negativa räntenettet d.v.s. att ränteflödet ut ur Sverige överstiger ränteflödet in i landet har haft följande utveckling:

2003	2004	2005	2006	2007	2008
-9.7 mdr	-10.2 mdr	-7.6 mdr	-9.5 mdr	-12.3 mdr	-24.5 mdr

Det totala räntenettet/flödet avseende direktinvesteringslån var ända fram till och med år 2000 positivt.

Direktinvesteringar; några enskilda länder

Om man tittar lite extra på några av de länder som är intressanta i detta sammanhang så har den enskilt största ökningen av direktinvesteringstillgångar i Sverige under 2007 skett från Luxemburg. SCB har förklarat detta med att det dels beror på några större poster av återinvesterade vinstmedel i svenska bolag ägda från Luxemburg och dels på en ökad nettoskuld till ägare i Luxemburg. En icke oväsentlig del av ökningen förklaras även av att svenska bolag förvärvats av bolag från Luxemburg sedan senaste undersökningen. SCB har även kommentaren att en stor del av de tillgångar i Sverige som direktägs från Luxemburg, Belgien och Nederländerna kontrolleras ytterst av bolag i andra länder däribland Sverige. Detta beror på att koncerner ofta lägger holding- och treasurybolag i dessa länder.

⁶ En investering in i Sverige beräknas utifrån två flöden; inflöde och utflöde. Samma sak gäller för en investering ut från Sverige. Detta är nettot mellan dessa flöden.

Sett över tiden har de utländska direktinvesteringstillgångarna i Sverige haft följande utveckling (miljarder kronor):

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgien	50	44	22	57	85	112
Luxemburg	20	60	49	47	78	168

Tittar man på statistiken över löpande investeringar⁷ så kan man se att utvecklingen avseende Luxemburg fortsätter under 2008 då investeringarna ökar upp till drygt 60 mdr kronor. Det är även en starkt ökande trend avseende investeringar till och från Belgien. De svenska direktinvesteringarna i Belgien under slutet av 2008 och början av 2009 uppgår till ca 90 mdr kronor. Under samma period uppgår de belgiska investeringarna i Sverige till ca 30 mdr kronor. Detta under en tidsperiod då det för övrigt sker mycket begränsade investeringar till och från Sverige.⁸

SCB har även gjort en särskild körning avseende ränteflödet specifikt för investeringar till och från Belgien och Luxemburg. Följande belopp visar på utvecklingen. Minustecknet avser att visa att ränteflödet ut ur Sverige överstiger flödet in i landet (miljoner kronor).

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Belgien	-1892	-984	-478	-2334	-4204	-7900
Luxemburg	-570	-689	-850	-815	-3684	-4992

Slutsatser

Statistiken är framtagen för helt andra syften än de som arbetsgruppen studerar och det finns många påverkande faktorer. Men sammantaget gör ändå arbetsgruppen bedömningen att den är användbar i detta sammanhang. Den absoluta merparten av ägandet i SCB:s undersökningar om direktinvesteringar består av ägande inom koncerner. De mått som SCB tar fram är därför goda indikatorer på hur utvecklingen inom gränsöverskridande koncerner är.

Av statistiken kan utläsas att svenska företags nettoskuld till sina utländska ägarföretag har ökat både i absoluta och i relativa tal medan motsatt utveckling skett såvitt avser svenska ägares nettofordran på de utländska företag som de är ägare i. Arbetsgruppen bedömer därför att det får anses klarlagt att det är en tendens mot ökad koncernintern skuldsättning hos utlandsägda svenska företag.

4. Holdingbolag

4.1 Inledning

Holdingbolag används ofta i gränsöverskridande koncernbildningar. Vid utländska företags och vid private equity sektorns uppköp av svenska koncerner används oftast ett svenskt

⁷ SCB statistik: Direktinvesteringar landgruppsfördelade kvartal 1998-2009

⁸ Det bör noteras att beloppen avseende Belgien och Luxemburg anges för att visa en trend. Det finns osäkerhet när det gäller exakt inom vilket år eller period som en investering/lån har skett.

holdingbolag som förvärvsbolag. Även många koncerninterna omstruktureringar och koncernstrukturer innebär användning av holdingbolag. Ofta läggs räntekostnaderna i holdingbolagen som finansierar räntekostnaderna med koncernbidrag från koncernbolag. Med anledning härav är det särskilt intressant att studera holdingbolagen och deras räntekostnader och ränteintäkter. I ett försök att något belysa detta har ett urval av bolag gjorts från SRU och ett antal utsökningar i SRU har gjorts avseende dessa bolag. Urvalet består av alla företag som resp. år har namnet holding i sitt namn och alla företag som har SNI-koden för holdingbolag (SNI 6420). Hur många procent av totala antalet holdingbolag denna grupp representerar och hur många av dessa som även har andra funktioner än ägande av andelar är inte klarlagt. Men arbetsgruppens bedömning är att det i vart fall utgör ett representativt urval.

I undersökningen har en uppdelning gjorts mellan utlandsägda och svenskägda holdingbolag. Fördelningen mellan utlandsägda och svenskägda holdingbolag har gjorts utifrån de olika årens koncernregister där samtliga holdingbolag som har ett utländskt bolag som moderbolag eller koncernmoder (utländskt bolag högre upp i hierarkin) betraktats som utlandsägt.

Skatteverkets egna databaser saknar uppgifter som vore av värde i detta sammanhang. Någon uppdelning mellan koncerninterna och externa räntor har inte varit möjlig att göra. Inte heller någon uppdelning mellan inhemska och gränsöverskridande räntor, eftersom SRU-uppgifterna inte gör sådana skillnader.

SCB har gjort vissa beräkningar av finansiella poster avseende holdingbolag. SCB har valt en vidare definition⁹ än vad Skatteverket valt varför såväl antal som belopp är högre. Ränteutvecklingen följer dock samma tendens över tiden med båda urvalen. SCB:s beräkningar avser även fördelningen mellan koncernintern och koncernextern finansiering. Det finns dock inga uppgifter från SCB avseende inkomstår 2007 och 2008.

SCB:s beräkningar utvisar att den koncerninterna belåningens andel av holdingbolagens negativa räntenetto uppgår till följande:

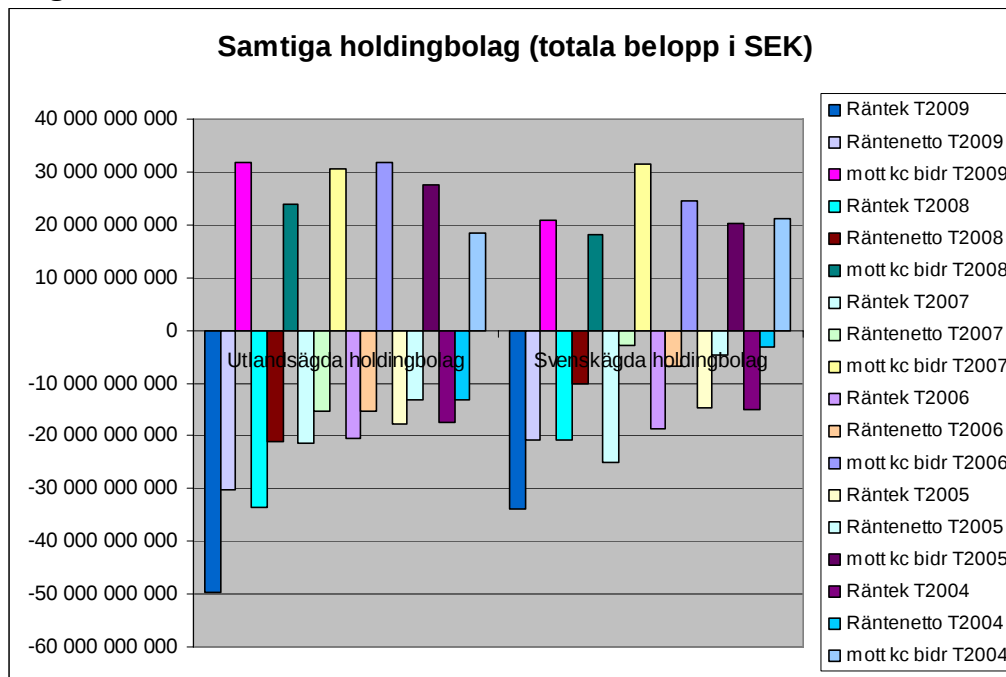
2003 = ca 20% 2004 = ca 51 % 2005 = ca 31 % 2006 = ca 28%.

⁹ Inaktiva företag matchas mot koncernregister, har ett inaktivt bolag minst ett aktivt bolag under sig i koncernstrukturen så klassas det som ett holdingbolag.

4.2 Statistiken

De senaste årens utveckling kan visas med följande uppgifter avseende inkomståren 2003-2008 (i SEK):

Diagram 6

Diagrammet utvisar räntekostnad, räntenetto och mottagna koncernbidrag för samtliga holdingbolag resp. taxeringsår (koncernbidrag visas med uppåtriktad stapel och räntenettot och räntekostnad med nedåtriktad stapel).

I diagrammet har en uppdelning gjorts på svenskägda och utländska företag. Som framgår har utvecklingen under tidsperioden inneburit ökande räntekostnad och negativt räntenetto främst för de utländska men också för svenskägda bolagen.

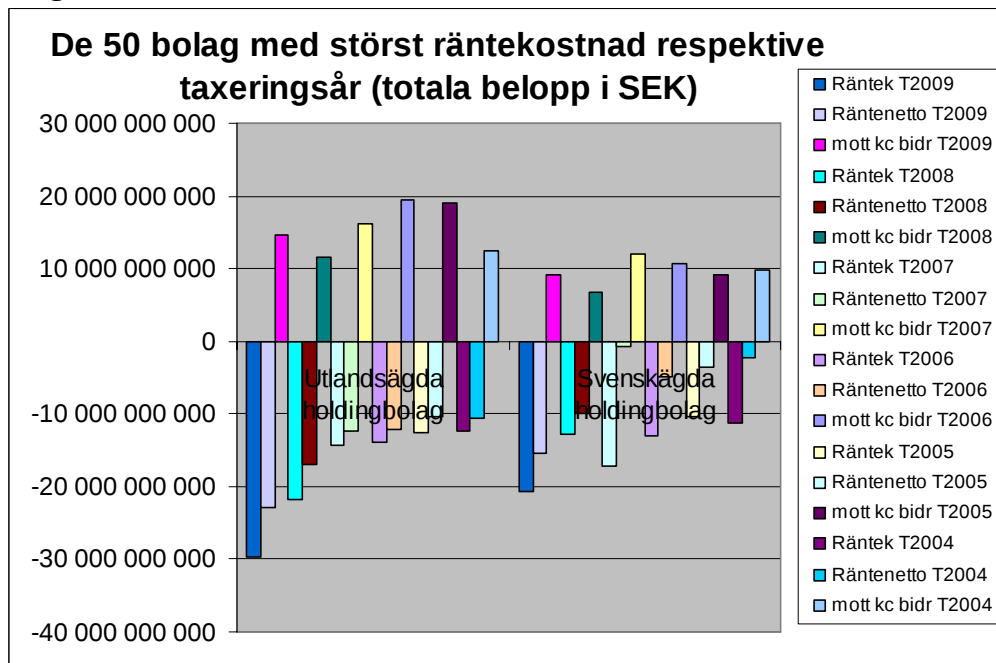
Ovanstående diagram avser totalbeloppen för alla holdingbolag resp. taxeringsår. Antal holdingbolag per taxeringsår framgår av följande tabell:

Antal	Tax 2004	Tax 2005	Tax 2006	Tax 2007	Tax 2008	Tax 2009
Svenska	4735	5679	7609	8789	9895	10052
Utländska	618	655	775	666	986	1097
Summa	5353	6334	8384	9455	10881	11149

Vid jämförelse mellan tabellen och diagram 6 framgår att ökningen av totalbeloppen ser ut att vara en följd av både ett ökat antal holdingbolag och ökade totalbelopp per bolag.

En nedbrytning avseende de 50 företag som har störst räntekostnad per taxeringsår ger nedanstående bild avseende inkomståren 2003-2008.

Diagram 7

Av diagrammet, i jämförelse med föregående diagram, framgår att de 50 holdingbolagen med största räntekostnad varje år står för en mycket stor del av ränteavdragen. De utgör mellan 0,4 och 0,9 % av totala antalet holdingbolag och de står för mellan 63 och 72 % av totala räntekostnaden. Dessa bolag står också för ett stort negativt räntenetto liksom för en stor del av koncernbidragen.

Som framgår av diagrammet har total räntekostnad och totalt räntenetto ökat under perioden och det är de utlandsägda holdingbolagen som främst står för ökningen.

Som framgår ligger utvecklingskurvorna nära de som föreligger för totalpopulationen holdingbolag per taxeringsår.

Fördelningen av de 50 holdingbolagen mellan svenskägda och utlandsägda framgår av följande tabell:

Antal	Tax 2004	Tax 2005	Tax 2006	Tax 2007	Tax 2008	Tax 2009
Svenska	25	23	24	27	18	20
Utländska	25	27	26	23	32	30

Som framgår har de utlandsägda holdingbolagens andel ökat något (från 50 till 60 %). Även om hänsyn tas till ökningen av andelen utländska holdingbolag föreligger en stor ökning av totalbeloppen per bolag.

5. Sammanfattande bedömning

I denna promemoria har en sammanställning av statistik gjorts utifrån uppdraget i regleringsbrevet att ”kartlägga förekomsten av ränteavdrag såväl i ett bakåtblickande som i ett framåtblickande perspektiv”. Målet har varit att belysa förhållandena på mer övergripande nivå. Det har visat sig innebära betydande svårigheter att ta fram heltäckande statistik.

Som framgår ovan har en initial iakttagelse varit att ränteavdragen och vad vi kallat det negativa räntenettet avsevärt ökat under inkomståren 2007 och 2008. Arbetet har sedan fokuserats på att finna förklaringar till detta och att genom annan tillgänglig statistik utreda om samma tendens kan iakttas även där.

Vid första påseendet av den övergripande statistiken kan tyckas att ingen förändring skett under en lägre tidsperiod innan åren 2007 och 2008. Räntenettet har varit relativt konstant över tiden fram till dessa år. Men herefter synes en relativt stor förändring skett.

Samtidigt har dock en underliggande förändring skett under ett antal år. Sammantaget tyder den ovan redovisade statistiken som upprättats av SCB på att utvecklingen skiljer sig åt på det sättet att utländska investeringar i Sverige i högre grad än svenska investeringar utomlands är finansierade via internt upplånat kapital. Denna tendens förstärks över tiden.

Under inkomstår 2007 har utvecklingen avseende räntan accelererat med väsentligen ökade volymer och väsentligen ökat negativt nettobelopp. Under år 2008 har denna utveckling fortsatt men även inbegripit svenska företag och deras investeringar. Osäkerhet har uppstått om i vilken grad beloppen har påverkats av nya redovisningsregler och av den s.k. finanskrisen. Arbetsgruppen är medveten om att mycket grova mått använts ovan för att försöka klarlägga dessa effekter. Bedömningen är dock att även med bortseende av dessa effekter så har belåningen och ränteavdragen/nettot ökat.

Tendensen med en ökning av omfattningen på ränteutgifterna och det negativa räntenettet kan bedömas återkomma i alla delar av den statistik som kunnat iakttas. Detta gäller även holdingbolagen. Där torde en starkt påverkande faktor till utvecklingen under ett antal år tillbaka vara de förvärv av svenska företag som sker inom private equity sektorn av utländska bolag genom svenska holdingbolag. Den allmänna tendensen visar sig även genom ett ökande ränteflöde ut ur Sverige.